

ТЕХНІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Успішна технічна діяльність учителя інформатики залежить від усвідомлення важливості використання сучасних ІКТ у навчальному процесі не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Вчитель інформатики займається технічною діяльністю часто спонтанно, без урахування його фахової та особистісної готовності.

У таких умовах для вчителя інформатики необхідними є знання основ апаратної частини комп'ютера, його основних технічних характеристик і функціональних можливостей, що дає можливість більш усвідомлено здійснювати вибір, організовувати обслуговування, модернізацію персональних комп'ютерів кабінету інформатики, планувати осучаснення шкільного комп'ютерного центру тощо.

Зокрема, слід задовольнити потреби студентів – майбутніх учителів інформатики, – у формуванні їх професійних компетентностей з оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ). Окрім ґрунтовної теоретичної фахової підготовки, випускники вищого педагогічного навчального закладу повинні бути готовими до самостійності у вирішенні як загальнолюдських, так і фахових практичних проблем.

Технічні знання вкрай необхідні сучасному вчителю інформатики. Тому й виникла потреба в дослідженні проблеми формування технічної компетентності майбутніх учителів інформатики в умовах комп'ютеризації освіти, використання технологій дистанційного навчання, хмарних технологій з метою формування їх готовності до професійної діяльності на якісно новому рівні.

Проблему реалізації компетентнісного підходу в процесі підготовки вчителя інформатики, конкретизації змісту його професійних компетентностей у різний час досліджували М. І. Жалдак, К. Р. Ковальська, В. В. Котенко, А. Ю. Кравцова, К. П. Осадча, Л. Є. Петухова, Ю. С. Рамський, О. В. Співаковський, С. А. Раков, І. С. Войтович, А. М. Спирін та ін.

Центральними поняттями компетентнісного підходу виступають поняття «компетенція» і «компетентність» у різному співвідношенні один з одним. Поняття «компетенція» визначаємо як коло повноважень якої-небудь особи, організації, установи. У межах своєї компетенції особа може бути компетентною або не компетентною у тих чи інших питаннях [1].

Під компетентністю розуміють комплекс знань, умінь, навичок, досвіду застосування їх для здійснення діяльності, метою якої є досягнення певних цілей, ставлення до процесу та результатів виконання цієї діяльності [2, с. 66].

Проведена дослідницька робота дозволила узагальнити та визначити сутність поняття «технічна компетентність» майбутнього вчителя інформатики.

Під технічною компетентністю майбутнього вчителя інформатики ми розуміємо інтегральну якість особистості, що базується на системі знань, умінь, навичок та сукупності професійно-важливих якостей, сформованість яких дозволяє фахівцеві ефективно реалізовувати професійну діяльність щодо володіння апаратно-технічною складовою комп'ютерної техніки в умовах її підключення до мережі Інтернет

На наступному етапі науковий пошук було спрямовано на визначення професійно важливих якостей особистості як структурного компоненту технічної компетентності майбутніх вчителів інформатики. При виділенні цих якостей ми виходили з положень щодо їх відповідності вимогам сучасного інформаційного суспільства, умовам ефективної реалізації професійної діяльності тощо. У цьому контексті інтерес для нашого дослідження представляє Європейський підхід щодо визначення ключових компетентностей. Проведений аналіз ключових компетентностей показав, що їхній зміст складає властивості особистості щодо використання знань, умінь та навичок. Відповідно до цього, можна стверджувати, що в цьому сенсі ключові компетентності співпадають із поняттям «професійно важливі якості особистості». Тому в подальшому їхній зміст адаптовано і конкретизовано до умов нашого дослідження.

Вивчення потреб практичної діяльності вчителя інформатики дозволило виділити окремі компетентності – професійно важливі якості – майбутнього вчителя інформатики в структурі категорії «технічна компетентність»:

Техніко-організаційні: уміння обслуговувати комп'ютерну, периферійну й іншу оргтехніку та здійснювати її дрібний ремонт; уміння адмініструвати операційні системи; бути готовим виконувати функції з обслуговування та адміністрування корпоративної комп'ютерної мережі, зокрема мережі загальноосвітнього навчального закладу; бути здатним провести оцінювання можливостей використання і вибір апаратного та програмного забезпечення навчального призначення; уміти використовувати різноманітне цифрове обладнання; бути здатним проектувати технологічне забезпечення класу; бути здатним розуміти та обговорювати юридичні, етичні, культурні та соціальні проблеми, пов'язані з використанням ІКТ;

Програмно-інформаційні компетентності: уміти встановлювати, налагоджувати сучасні версії операційних систем, поширене прикладне та спеціальне програмне забезпечення ПК; уміти налагоджувати роботу програмного забезпечення спеціального призначення для розв'язування гуманітарних, математичних, статистичних задач і підготовки відповідних електронних матеріалів; бути готовим здійснювати програмно-технічний супровід елементів дистанційного навчання та вміти використовувати з

цією метою вільно поширювані системи, наприклад, платформу MOODLE;

Дидактико-технологічні: уміння налагоджувати роботу нового комп'ютерного й іншого обладнання навчального призначення і використовувати відповідне програмне забезпечення; уміння застосовувати в освітньому процесі мультимедійні засоби (будувати навчальний процес з їх застосуванням); уміння будувати і організовувати інформаційно-освітній простір (застосовувати в навчальному процесі сучасні телекомунікаційні інструменти й ресурси);

Техніко-ергономічні: знання принципів роботи та обмежень сучасних апаратних ресурсів комп'ютера та їх конфігурування; знання основ безпеки роботи в комп'ютерних навчальних приміщеннях; знання принципів роботи сучасних телекомунікаційних технологій; знання принципів роботи прикладних мультимедійних пристроїв; знання теорії побудови комп'ютерних мереж і передачі інформації; знання основ безпеки роботи в комп'ютерних мережах.

Список використаних джерел:

Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під. заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.

Жалдак М., Рамський Ю, Рафальська М. Модель системи соціально-професійних компетентностей учителя інформатики. – Інформатика, № 20 (500), травень 2009, с. 3–11